

Van: [REDACTED]
Aan: [Dienstpostbus Wob](#)
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Overleg met FIN over nationaal programma
Datum: dinsdag 13 april 2021 16:10:36

---

ivm wobverzoek NPO

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 10 februari 2021 18:03
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Overleg met FIN over nationaal programma

Hoi [REDACTED]

We (FEZ: dfez, dgc en concern c) hebben net met IRF gesproken omdat we van hen wilden weten hoe zij er nu in staan, na alle stukken en overleggen, in aanloop naar de 5-hoeken. Er zijn met name 2 zaken die ze daar hebben benoemd;

- Grote zorg van IRF is de verdeling van de middelen, te weten onze verdeling obv aantallen leerlingen vs een verdeling van het geld obv daadwerkelijke achterstanden. Wellicht kunnen we hier nog meer toelicht geven/voorbereiden tav inzet info uit de scans die scholen maken van de mate van achterstand.
- Zij willen zekerheid over de juiste besteding.

Iets anders is: Vanuit FEZ/concern heb ik ook nog suggesties gekregen bij de presentatie. Opmerkingen zijn er heel wat, zie het als suggesties om verhaal nog beter voor voetlicht te brengen. Ik knip & plak ze hieronder. Kijk waar dit behulpzaam kan zijn.

Alles gaat supersnel en buitelt over elkaar heen, dus fijn als wij elkaar goed op hoogte houden.

Morgen zal ik een annotatie voor de ambtelijke 5-hoek maken; zoals het nu lijkt gaat DFEZ hier heen (dagkoersen...). Hiervoor heb ik graag nog even contact.

Groeten, [REDACTED]

Suggesties FEZ/CC:

- Het eerste punt: sommige maatregelen zijn gericht op een structureel probleem, zoals te weinig budget voor praktijkleren en te weinig budget voor de regeling zijnstroom. Wij lossen dit in dit plan voor vier jaar incidenteel op. Dit vinden wij een budgettair en politiek risico. Politiek omdat dit voor onze nieuwe ministers straks betekent dat in hún regeerperiode het budget voor twee belangrijke regelingen ineens sterk afloopt. Budgettair omdat dit politieke probleem dan zo urgent kan zijn dat wij ons gedwongen zien om deze verhoging alsnog te verlengingen, terwijl hier (nog) geen dekking voor is. Hier geldt volgens ons het standaard FEZ-punt: structurele problemen moet je structureel oplossen. Bij een incidentele oplossing maak je je veld al verslaafd aan het geld, terwijl je het échte dekkingsvraagstuk naar de toekomst verplaatst waar het onvermijdelijk terugkomt.
- Lijkt in het begin alleen over funderend te gaan. Er moet een algemene inleiding bij.
- Ik mis echt het uiteindelijke effect: een goed opgeleide beroepsbevolking, voorbereid op arbeidsmarkt en het leven, en daarmee economische groei etc.
- Op slide 2 en 5 doen we nogal wat claims. En bovenaan staan een aantal onderzoek genoemd. Ik zou dit anders presenteren, namelijk per claim erachter tussen haakjes waar de evidentie voor deze claim te vinden is.
- "We richten ons op cognitieve achterstanden én op sociale/executieve functies én

mentaal welbevinden, want die zaken gaan hand in hand." → en kennis? Dat zou ik zelf in ieder geval niet cognitief noemen.

- Volgens mij kan het punt er nog net wat sterker in dat de verschillen die al bestonden en steeds urgenter werden door corona nog extra erg zijn uitvergroet.
- Korte termijn: niet duidelijk wat relatie met scholensluiting is. Kan voor het VO nu al ingaan of pas als de scholen weer open zijn?
- Ik mis nog het economische aspect: ik zou rijkelijk citeren uit het artikel van AFEP (zie bijlage). Bedenk: AFEP AEP en ASEA kijken in de vijfhoek allemaal vanuit een economische bril naar het probleem. Schrijf duidelijk op wat het welvaartsverlies is.
- Slide 6 onder 4: dit blijft voor mij allemaal nog best abstract..
- Wij hebben qua oplossing een splitsing tussen korte termijn en middellange termijn. In de presentatiewijze kan het helpen om ook bij de probleemschets aan te geven wat vooral de problemen op korte termijn en de problemen op middellange termijn zijn. Idealiter vloeien de twee oplossingsrichtingen ook voort uit de twee probleemtypes.
- "In beeld krijgen van effectieve interventies in samenwerking met wetenschap en veld" (slide 7): kunnen we daar al een paar voorbeelden van geven? Dat het iets meer tot de verbeelding spreekt?
- Akkoord met de sector, tot juni verdere uitwerking → Denk alsof je niets van het veld weet. Waarom een akkoord met de sector? Hebben we daar een eerdere goede ervaring mee om te delen? Enz.
- "doet geen recht aan grote verschillen tussen scholen en leerlingen in opgelopen achterstanden" (slide 8): doet optie 1 dat wel dan?
- Optie 3: Alle of deel van de leerlingen laten doubleren → Ik mis hier het nadeel dat dit voor kinderen echt heel "stom" is. En heel demotiverend werkt.
- Slide 9 A t/m E: ook hier vind ik de genoemde oplossingsrichtingen nog erg abstract klinken, zeker voor zoveel geld. Bijvoorbeeld: aanvullende activiteiten. Waar hebben we het dan over? Geef voorbeelden.
- Middellange termijn: die beslisboom is lastig. Achterstanden worden in vier jaar ingehaald blijkbaar? Maar zal voor hogere klassen sneller moeten zijn. Of maximaal 4 jaar. Hoe wordt planning gemaakt? En hoe gaat het bij overgang po-vo? Deel po nog in vo inhalen?
- Qua doelmatigheid: denkend aan de wet van de afnemende meeropbrengst, hoe doelmatig is het investeren in reeds bestaande instrumenten? Hebben we niet juist iets nieuws nodig?
- "Op basis van de monitorings- en verantwoordingsinformatie wordt een half jaar na de start van het Nationaal Programma geëvalueerd of bijsturing nodig is. Dit wordt periodiek herhaald." Door wie wordt dit geëvalueerd? Door OCW?
- Ik vind slide 12 best onoverzichtelijk. Ik zou voor alleen de tabellen gaan en dan vooral de kopjes meer inhoudsrijk maken. Wat is "randvoorwaarden" voor cum. Een miljard?
- Slide 13: volgens mij zijn de bespreekpunten geen bespreekpunten maar kanttekeningen. Volgens mij is het enige echte bespreekpunt welke interventie het effectiefst is.
- Sheet 13: extra geld beperkt manoeuvreerruimte voor nieuw kabinet lijkt me onzinnige opmerking. Komt misschien van IRF maar zag ik er bij alle andere pakketten ook niet bij staan.
- Slide 15 en 16: probleemanalyse mbo ho. Kunnen we bronnen noemen? Al zijn het anekdotische bronnen, krantenartikelen, ik weet het niet, maar iets meer dan dit?
- Bij HO vooral de vraag: wat is er aan onderbouwing voor de vertraging? Is die breed of op specifieke onderdelen? Met name die langere verblijfsduur
- Ook hier de vraag: kun je nu al wat doen of moet je wachten tot fysiek onderwijs weer start? Daaraan gekoppeld natuurlijk: gaat die hoge instroom ook weer achterstanden oplopen?
- Ik zou meer majoreren op de stageproblematiek. Die is immers zeer fors en herkennen mensen ook.

- Ik vind het onderzoek gedeelte heel kwetsbaar in dit plan. Vraag eigenlijk af of je dit moet willen. Maar zal wel opdracht van MOCW zijn? Daarbij: niet goed te volgen zonder voorbeeld. Waar is dat geld gebleven?
- Begeleiding studenten intensiveren (ook t.b.v. kansengelijkheid) → Iets concreter, wat doen we dan?
- Verlengen en uitbreiden van coronaregelingen die al gestart zijn → Welke zijn dat dan?
- Het leest nu een beetje alsof we vooral een cadeautje willen geven aan studenten, meer dan dat we een probleem willen oplossen. Op zich is dat ook niet heel vreemd, we geven ook "cadeautjes" aan ZZP'ers en bedrijven. Je kunt overwegen het meer in te steken als: voornaamste probleem is studentenwelzijn, dat is heel laag, groeiende schulden, studentenbanen vallen weg. We kunnen niet terwijl we iedereen ondersteunen deze groep als enige vergeten en met een achterstand de arbeidsmarkt en woningmarkt op laten gaan.
- Eenmalige correctie door T-2 budget voor 2021 op te hogen tot T-1 → Klopt dit? Hoe ik het begrijp gaan we qua *macrobudget* van t-1 naar t.
- Ik zou het hier simpeler beschrijven, slide 23. We compenseren instellingen met een jaar vertraging voor stijgende studentenaantallen. Maar dit jaar is het aantal studenten door corona (geen eindexamens etc.) extreem hard gegroeid, terwijl instellingen met online onderwijs en onderwijsachterstanden bij instromers *juist* voor een enorme opgave staan. Daarom het idee deze vertraging voor 1 jaar op te heffen. Om acute krapte te verlichten.
- Ik vind de financiële paragraaf mbo/ho nog erg onoverzichtelijk. Zou dat samennemen met de beschrijving van de maatregelen. Daar gelijk het bedrag bij. En dan aan het eind één totaalsaldo.
- Aanpassen ramingen op toegenomen studentenaantallen (ter voorkoming van onevenredige werkdruk en verlagen studievertraging). → ik dacht dat wij dit haakje niet expliciet wilden slaan maar dat [REDACTED] dit mondeling wilde doen.
- Slide 24 en 26: dit een willekeurige AFEP'er/AEP'er allemaal erg weinig. "Ophogen en verlengen praktijkleren en stageoffensief mbo en uitbreiden naar hbo". Je moet je slides schrijven voor mensen die niet weten wat praktijkleren is. Of stageoffensief. Wat is dat? Waarom werkt dat goed? Waarom bied dat oplossing voor het probleem?

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 10 februari 2021 16:20
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Overleg met FIN over nationaal programma

Ha [REDACTED]

Als het goed is heeft [REDACTED] vandaag met FIN gesproken over het nationaal programma. Heb jij daar bij gezeten? Kan jij schetsen wat daarvan de uitkomsten waren? Ik vraag er mede naar gezien de mail van [REDACTED] van afgelopen dinsdag. Zijn de thema's uit zijn mail in het gesprek aan bod geweest of moet er nog (op onderdelen) schriftelijk worden gereageerd?

Groeten,

[REDACTED]